

คู่มือ
แนวทางดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
มหาวิทยาลัยศิลปากร
ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๘

โดย

คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา
มหาวิทยาลัยศิลปากร

คู่มือ

แนวทางดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน มหาวิทยาลัยศิลปากร ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๘

๑. หลักการและเหตุผล

คุณภาพการศึกษาได้รับการยอมรับว่าเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศชาติทั้งทางด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในทุกรูปแบบ และทุกระดับ ทั้งนี้ คุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งเนื่องจากสถาบันอุดมศึกษามีภารกิจต่าง ๆ นอกเหนือจากการจัดการศึกษาในลักษณะของการเรียนการสอน โดยครอบคลุมการศึกษาวิจัย สร้างสรรค์ การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การเป็นที่พึ่ง และชี้นำสังคม โดยมีบุคลากรที่มีสมรรถนะ และศักยภาพทางวิชาการที่ได้รับการยอมรับจากสังคม และสาธารณชน อย่างไรก็ตาม เพื่อเป็นหลักประกันในคุณภาพการดำเนินงานตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่โดยตรงในการควบคุม และกำกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจึงได้ดำเนินการพัฒนาระบบ และกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งระบบ และกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาได้พัฒนาอย่างต่อเนื่องยาวนาน มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบ และกลไก ตลอดจนองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย

การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถาบันอุดมศึกษาตามระบบ และกลไกที่พัฒนา และเผยแพร่โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาครอบคลุมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร คณะวิชา และระดับมหาวิทยาลัย โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และเตรียมความพร้อมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในอย่างต่อเนื่องในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การสร้างความรู้ความเข้าใจในองค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ การพัฒนาผู้ประเมิน การพัฒนาระบบการบันทึกข้อมูล เป็นต้น อย่างไรก็ตาม เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้พัฒนาองค์ประกอบ และตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพการศึกษาภายในขึ้นใหม่ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ และกำหนดให้มหาวิทยาลัยดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามองค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ดังกล่าว ก่อให้เกิดปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดบางประการเกี่ยวกับการทำความเข้าใจในระบบ และกลไก รวมทั้งองค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ ตลอดจนการพัฒนาผู้ประเมินเพื่อทำหน้าที่ในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถาบันอุดมศึกษาในระดับหลักสูตร คณะวิชา และระดับมหาวิทยาลัย โดยการพัฒนผู้ประเมินดังกล่าวดำเนินการโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และสถาบันอุดมศึกษา

ต่าง ๆ เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการ และสามารถตอบสนองวัตถุประสงค์ของการประกันคุณภาพ การศึกษาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม โดยผู้ประเมินที่ผ่านการอบรมโดยสำนักงานคณะกรรมการการ อุดมศึกษา และสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ และได้ทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาในปีการศึกษา ๒๕๕๗ พบว่ามีความแตกต่างกันในรายละเอียดทั้งในส่วนของ การพิชฌุพิจารณา การตรวจสอบหลักฐาน การทำความเข้าใจในตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน และการพิจารณาตัดสินผลการประเมินคุณภาพ การศึกษา

ในปีการศึกษา ๒๕๕๗ มหาวิทยาลัยศิลปากรได้ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับ หลักสูตร คณะวิชา และระดับมหาวิทยาลัยโดยมหาวิทยาลัยได้เตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการประเมิน ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ การเสริมสร้างความรู้ การพัฒนาผู้ประเมิน การจัดทำ คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาภายในระดับหลักสูตร คณะวิชา และระดับมหาวิทยาลัย พบว่า มีความเข้าใจคลาดเคลื่อนใน รายละเอียดต่าง ๆ ทั้งที่เกิดขึ้นจากผู้ประเมิน ผู้รับการประเมิน เอกสารหลักฐาน ดังนั้น เพื่อให้เกิดความ ชัดเจน ถูกต้องเหมาะสม สามารถสะท้อนระดับคุณภาพการศึกษาได้อย่างแท้จริง มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงกำหนดให้มีการจัดทำ “คู่มือแนวทางดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน มหาวิทยาลัย ศิลปากรประจำปีการศึกษา ๒๕๕๘” เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจให้ตรงกันระหว่างผู้ประเมิน และผู้รับ การประเมินทั้งในระดับหลักสูตร คณะวิชา และระดับมหาวิทยาลัย โดยมหาวิทยาลัยศิลปากรหวังเป็น อย่างยิ่งว่า จะสามารถสร้างความเข้าใจที่สอดคล้องเหมาะสม และเป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๗ ทั้งนี้เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศิลปากรเป็นสำคัญ

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาทั้งในระดับหลักสูตร คณะวิชา และระดับ มหาวิทยาลัยให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๗

๒.๒ เพื่อนำเสนอแนวทางปฏิบัติสำหรับผู้รับผิดชอบในระดับหลักสูตร คณะวิชา และระดับ มหาวิทยาลัยเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาประจำปีการศึกษา ๒๕๕๘ เกี่ยวกับการจัดการข้อมูล ประกอบการประกันคุณภาพการศึกษา

๒.๓ เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่สอดคล้องกันระหว่างผู้ประเมิน และผู้รับการประเมิน เกี่ยวกับองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินคุณภาพ

๒.๔ เพื่อนำเสนอข้อมูลเฉพาะของมหาวิทยาลัยศิลปากรที่ใช้ในการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ผู้ประเมินใช้ประกอบการตัดสินใจ และพิชญพิจารณา

๓. กรอบการดำเนินงาน

๓.๑ กรอบการดำเนินงานด้านเวลา

การประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๘ กำหนดกรอบเวลาการดำเนินงานเป็น ๓ ลักษณะ คือ

รอบปีปฏิทิน ใช้ในการตรวจนับจำนวน และประเมินผลงานทางวิชาการทั้งประเภทงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์/นำเสนอผลงาน และงานสร้างสรรค์ที่ได้รับเผยแพร่ ทั้งนี้ รอบปีปฏิทินในการประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๘ ระหว่าง วันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๘

รอบปีการศึกษาใช้ในการประเมินองค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน การสำเร็จการศึกษา การคำนวณสัดส่วนจำนวนนักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่า โดยรอบปีการศึกษา ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๘ ระหว่าง วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ ถึงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙

รอบปีงบประมาณ ใช้ในการประเมินองค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องกับการแผนปฏิบัติราชการประจำปี แผนยุทธศาสตร์ แผนยุทธศาสตร์การเงิน โดยรอบปีงบประมาณ ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๘ ระหว่าง วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙

๓.๒ กรอบการดำเนินงานด้านระยะเวลาการประเมิน

มหาวิทยาลัยศิลปากรกำหนดกรอบระยะเวลาการประกันคุณภาพการศึกษา ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๘ โดยจำแนกเป็น ๓ ระดับ โดยกำหนดกรอบระยะเวลาการประกันคุณภาพการศึกษาจากวันสุดท้ายของปีการศึกษา ๒๕๕๘ (๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

การประกันคุณภาพการศึกษา ระดับหลักสูตร ระหว่างวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ถึง ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

การประกันคุณภาพการศึกษา ระดับคณะวิชา และหน่วยงานหน่วยงานเทียบเท่า และสนับสนุนวิชาการ ระหว่างวันที่ ๑๖ สิงหาคม ถึง ๒ กันยายน ๒๕๕๙

การประกันคุณภาพการศึกษา ระดับมหาวิทยาลัย ระหว่างวันที่ ๒๐ ถึง ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๙

หมายเหตุนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร และคณะวิชา หน่วยงานเทียบเท่า และ
สนับสนุนวิชาการเสนอสภามหาวิทยาลัยศิลปากรในคราวประชุมครั้งที่ ๙/๒๕๕๙ วันที่
๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๙

นำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยเสนอสภามหาวิทยาลัยศิลปากรใน
คราวประชุมครั้งที่ ๑๑/๒๕๕๙ วันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๙

๓.๓ กรอบการกำหนดคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษา

เนื่องจากการประกันคุณภาพการศึกษาประจำปีการศึกษา ๒๕๕๘ เป็นการดำเนินงานตามคู่มือ
การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา ๒๕๕๗-๒๕๖๑ ของสำนักงานคณะกรรมการการ
อุดมศึกษาเป็นรอบปีที่ ๒ ดังนั้น เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อม การรองรับการประเมินคุณภาพการศึกษา
โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในรอบปีที่ ๓ มหาวิทยาลัยศิลปากรจึงกำหนดองค์ประกอบ
ของคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยประกอบด้วยผู้ประเมินภายนอก
และผู้ประเมินภายใน เป็นไปตามข้อกำหนดของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ดังนี้

การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร คณะวิชาสามารถ
พิจารณาแต่งตั้งตามคุณสมบัติที่กำหนด โดยคณะวิชาจัดทำคำสั่งแต่งตั้ง

การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะวิชา คณะวิชาสามารถ
พิจารณาแต่งตั้งจากรายชื่อที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา
มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยประธานคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาระดับคณะวิชา ต้องเป็น
กรรมการในคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย โดยคณะวิชาประสานงานกับฝ่าย
ประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้มหาวิทยาลัยจัดทำคำสั่งแต่งตั้ง

คุณสมบัติของคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน

ระดับหลักสูตร

**กรณีที่ ๑ หลักสูตรที่พร้อม และต้องการเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามกรอบ
มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติพ.ศ. ๒๕๕๒**

ในกรณีที่ต้องการเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ
ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติพ.ศ. ๒๕๕๒ องค์ประกอบของคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน
ระดับหลักสูตรกำหนดไว้ดังนี้

- ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนอย่างน้อย ๓ คน โดยเกินกว่ากึ่งหนึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
สถาบันและอย่างน้อยหนึ่งคนต้องมีคุณวุฒิตรงกับสาขาวิชาที่ขอรับการประเมิน

- ประธานกรรมการเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน ทั้งนี้ คณะกรรมการทุกคนต้องเป็นผู้ที่ขึ้นทะเบียนผู้ประเมินคุณภาพภายในระดับหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ทั้งนี้ หลักสูตรอาจแต่งตั้งอาจารย์ หรือบุคลากรของคณะเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานหรือเลขานุการคณะกรรมการประเมินคุณภาพระดับหลักสูตรเพื่อทำหน้าที่ประสานงานและอำนวยความสะดวกในการประเมิน โดยไม่มีส่วนร่วมในกระบวนการพิชญาพิจารณา

คุณสมบัติเฉพาะของคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในระดับหลักสูตรของแต่ละระดับการศึกษาเป็นดังนี้

- หลักสูตรระดับปริญญาตรี คณะกรรมการมีคุณวุฒิปริญญาโทขึ้นไปหรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป

- หลักสูตรระดับปริญญาโท คณะกรรมการมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการระดับรองศาสตราจารย์ขึ้นไป

- หลักสูตรระดับปริญญาเอก คณะกรรมการมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการระดับศาสตราจารย์ขึ้นไป

กรณีที่ ๒ หลักสูตรที่ยังไม่พร้อมเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒

- ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนอย่างน้อย ๓ คน โดยเกินกว่ากึ่งหนึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบันและอย่างน้อยหนึ่งคนต้องมีคุณวุฒิตรงกับสาขาวิชาที่ขอรับการประเมิน

- ประธานกรรมการเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน ทั้งนี้ คณะกรรมการทุกคนต้องเป็นผู้ที่ผ่านการอบรมการเป็นผู้ประเมินคุณภาพภายในระดับหลักสูตรซึ่งดำเนินการโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา หรือ มหาวิทยาลัย

ทั้งนี้ หลักสูตรอาจแต่งตั้งอาจารย์ หรือบุคลากรของคณะเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานหรือเลขานุการคณะกรรมการประเมินคุณภาพระดับหลักสูตรเพื่อทำหน้าที่ประสานงานและอำนวยความสะดวกในการประเมิน โดยไม่มีส่วนร่วมในกระบวนการพิชญาพิจารณา

คุณสมบัติเฉพาะของคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในระดับหลักสูตรของแต่ละระดับการศึกษาเป็นดังนี้

- หลักสูตรระดับปริญญาตรี คณะกรรมการมีคุณวุฒิปริญญาโทขึ้นไปหรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป

- หลักสูตรระดับปริญญาโท คณะกรรมการมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการระดับรองศาสตราจารย์ขึ้นไป

- หลักสูตรระดับปริญญาเอก คณะกรรมการมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการระดับศาสตราจารย์ขึ้นไป

ระดับคณะวิชา/หน่วยงานเทียบเท่า และสถาบัน

มหาวิทยาลัยจะดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับคณะวิชา/หน่วยงานเทียบเท่า ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัย โดยกำหนดให้ประธานคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับคณะวิชา/หน่วยงานเทียบเท่าส่วนหนึ่งเป็นคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับสถาบันด้วย

กรรมการประเมินระดับคณะวิชา/หน่วยงานเทียบเท่า จำนวนไม่น้อยกว่า ๓ คนขึ้นอยู่กับขนาดของหน่วยงาน โดยไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน และประธานกรรมการประเมินต้องเป็นบุคคลภายนอกสถาบัน

กรรมการประเมินระดับสถาบัน จำนวนไม่น้อยกว่า ๗ คน โดยเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบันทั้งหมด

คุณสมบัติเฉพาะของคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในระดับคณะวิชา/หน่วยงานเทียบเท่า และสถาบันเป็นดังนี้

๑.ประธานกรรมการ

- ผู้ที่เป็นหรือเคยเป็นผู้บริหารระดับคณบดีหรือเทียบเท่าขึ้นไปและมีประสบการณ์เป็นผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาในระดับคณะหรือเทียบเท่าหรือ
- ผู้ที่มีตำแหน่งทางวิชาการระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไปและมีประสบการณ์เป็นผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาในระดับคณะหรือเทียบเท่าขึ้นไปหรือ
- ผู้ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรการเป็นผู้ประเมินของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

๒.กรรมการ

- กรณีเป็นอาจารย์ต้องทำหน้าที่เป็นอาจารย์ประจำมาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปี
- กรณีเป็นฝ่ายสนับสนุนต้องทำหน้าที่ในระดับผู้อำนวยการหน่วยงานขึ้นไปมาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปี

ทั้งนี้ คณะกรรมการทุกคนต้องเป็นผู้ที่ผ่านการอบรมการเป็นผู้ประเมินคุณภาพภายในระดับคณะวิชาและสถาบันซึ่งดำเนินการโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา หรือ มหาวิทยาลัย

๔. เงื่อนไขการประเมิน

การประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตรทุกหลักสูตร ทุกระดับที่จัดการเรียนการสอนโดยมหาวิทยาลัยศิลปากรในปีการศึกษา ๒๕๕๘ เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ และเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยมีรายละเอียดเงื่อนไขการประเมิน ดังนี้

- หลักสูตรการศึกษาที่กำหนดให้รับการประเมินคุณภาพ ประกอบด้วย หลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอกที่จัดการเรียนการสอนตลอดปีการศึกษา ๒๕๕๘ หรือภาคการศึกษาใดภาคการศึกษาหนึ่งของปีการศึกษา ๒๕๕๘ ทั้งนี้ หลักสูตรที่จัดการเรียนการสอนไม่ครบ ๒ ภาคการศึกษาในปีการศึกษา ๒๕๕๘ ให้ประเมินเฉพาะตัวบ่งชี้ที่สามารถประเมินได้เท่านั้น ส่วนหลักสูตรการศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้ปิด หรืองดรับนักศึกษาแต่ยังมีนักศึกษาค้างในหลักสูตร ยังคงต้องได้รับการประเมินคุณภาพ แต่ไม่รายงานผลการประเมินในระบบ CHE QA online

- กรณีที่ในปีการศึกษา ๒๕๕๘ มีการจัดการเรียนการสอนโดยเป็นหลักสูตรปรับปรุง และหลักสูตรก่อนปรับปรุงนั้น ในการประเมินระดับหลักสูตรให้ดำเนินการตาม มคอ. ๒ ของหลักสูตรฉบับล่าสุด ทั้งนี้ ข้อมูลบางส่วนที่ใช้ในการประเมินจะใช้ข้อมูลของบัณฑิต และนักศึกษาในหลักสูตรก่อนปรับปรุง เช่น หลักสูตร พ.ศ. ๒๕๕๔ และหลักสูตร ... (ฉบับปรับปรุง) พ.ศ. ๒๕๕๗ จะได้รับการประเมินตาม มคอ. ๒ ของหลักสูตร ... (ฉบับปรับปรุง) พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนบัณฑิต ผลงานทางวิชาการของบัณฑิต ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต และข้อมูลอื่น ๆ จะใช้ข้อมูลจากหลักสูตร พ.ศ. ๒๕๕๔ ยกเว้นกรณี หลักสูตรใหม่ ที่ยังไม่มีบัณฑิต หรือไม่มีผลการดำเนินงานบางส่วน จะได้รับการยกเว้นในตัวบ่งชี้ นั้น ๆ เป็นต้น

- อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรในระดับบัณฑิตศึกษา มีภาระหน้าที่ในการบริหารหลักสูตรและการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร การติดตามประเมินผล ทั้งนี้ เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ ข้อ ๗.๔

- การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และงานสร้างสรรค์ มหาวิทยาลัยศิลปากรกำหนดกรอบเวลาการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และงานสร้างสรรค์ตามปีปฏิทิน ทั้งนี้ หากผลงานทางวิชาการ และงานสร้างสรรค์มีการเผยแพร่ครอบคลุมระหว่างปีปฏิทินที่ต่อเนื่องกัน ในการประเมินคุณภาพการศึกษา ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๘ ทั้งทุกระดับจะพิจารณาให้เป็นการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และงานสร้างสรรค์ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๘

- การสำเร็จการศึกษาของบัณฑิตในทุกระดับปริญญา เป็นไปตามกรอบเวลาปีการศึกษา โดยจำนวนของบัณฑิตพิจารณาจากการอนุมัติโดยสภามหาวิทยาลัยศิลปากรเป็นสำคัญ

๕. การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร

๕.๑ องค์ประกอบที่ ๑ การกำกับมาตรฐาน

๕.๑.๑ จำนวน และคุณสมบัติของอาจารย์ประจำหลักสูตร ในการพิจารณาจำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตรนั้น กรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงอาจารย์ประจำหลักสูตรระหว่างปีการศึกษา ให้นับอายุงานการเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรของอาจารย์ประจำหลักสูตร (ก่อนการเปลี่ยนแปลง) และอาจารย์ประจำหลักสูตร (หลังการเปลี่ยนแปลง) **รวมกันไม่น้อยกว่า ๙ เดือน** โดยพิจารณาจากรายละเอียดตาม สมอ. ๐๘ ที่ได้รับความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย

กรณีอาจารย์ประจำหลักสูตรลาเรียน ลาออก เสียชีวิต เกษียณอายุราชการ และมหาวิทยาลัยได้มีการเตรียมการสรรหาเพื่อบรรจุแต่งตั้งแล้ว แต่ไม่สามารถดำเนินการได้ทันเวลาโดยหลักสูตรมีเอกสารหลักฐานการดำเนินงาน ลักษณะดังกล่าวนี้ถือว่าเป็นเหตุสุดวิสัยด้านการบริหารสามารถได้รับการยกเว้นเนื่องจากหลักสูตรได้พยายามดำเนินการแล้ว ทั้งนี้ ไม่ควรใช้เวลานานกว่า ๓ เดือน ส่วนคุณสมบัติของอาจารย์ประจำหลักสูตรทุกหลักสูตร เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ และเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘

อนึ่ง กรณีที่หลักสูตรมีอาจารย์ประจำหลักสูตรมากเกินกว่าจำนวนขั้นต่ำตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร พ.ศ. ๒๕๔๘ และในระหว่างปีการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงอาจารย์ประจำหลักสูตร แต่ยังคงจำนวนและคุณสมบัติของอาจารย์ประจำหลักสูตรตามเกณฑ์ขั้นต่ำตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร พ.ศ. ๒๕๔๘ ให้ถือว่าหลักสูตรดังกล่าวยังคงเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร พ.ศ. ๒๕๔๘

๕.๑.๒ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ และเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘

๕.๑.๓ อาจารย์ผู้สอน การจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยศิลปากรอาจมีอาจารย์ผู้สอนทั้งในลักษณะอาจารย์ประจำ และอาจารย์พิเศษ โดยในส่วนของอาจารย์ประจำนั้น มหาวิทยาลัยศิลปากรกำหนดเงื่อนไขอาจารย์ผู้สอนเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ และเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ ส่วนอาจารย์พิเศษนั้น ส่วนหนึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพ และปฏิบัติงานทั้งในลักษณะวิทยากรพิเศษเป็นรายชั่วโมง และอาจารย์พิเศษเป็นรายวิชาโดยวิทยากรพิเศษ และอาจารย์พิเศษได้รับการอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัยแล้ว

๕.๑.๔ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมและอาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ ในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และอาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากรบางส่วนมีคุณสมบัติเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ได้รับการยกเว้นคุณสมบัติเกี่ยวกับคุณวุฒิ และตำแหน่งทางวิชาการ ซึ่งเป็นตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยได้รับการอนุมัติการแต่งตั้งจากสภามหาวิทยาลัยศิลปากร และรับทราบโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแล้ว (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องแนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ.๒๕๔๘ ข้อ ๗.๖)

๕.๑.๕ การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และงานสร้างสรรค์ มหาวิทยาลัยศิลปากรกำหนดกรอบเวลาการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และงานสร้างสรรค์ทั้งของอาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาตามรอบปีปฏิทิน ทั้งนี้ หากผลงานทางวิชาการ และงานสร้างสรรค์มีการเผยแพร่ครอบคลุมระหว่างสองปีปฏิทิน เช่น ระหว่างปีปฏิทิน ๒๕๕๗ ถึง ๒๕๕๘ หรือระหว่างปีปฏิทิน ๒๕๕๘ ถึง ๒๕๕๙ เป็นต้น ในการประเมินคุณภาพการศึกษาประจำปีการศึกษา ๒๕๕๘ ระดับหลักสูตรจะพิจารณาให้เป็นการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และงานสร้างสรรค์ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๘

๕.๑.๖ การดำเนินงานให้เป็นไปตามตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานเพื่อการประกันคุณภาพหลักสูตร และการเรียนการสอนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

๕.๒ องค์กรประกอบที่ ๒ บัณฑิต

๕.๒.๑ คุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ข้อมูลประกอบการประเมินคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติเป็นไปตามการกำหนดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ใน มคอ. ๒ ซึ่งครอบคลุมผลการเรียนรู้อย่างน้อย ๕ ด้านคือ ๑) ด้านคุณธรรมจริยธรรม ๒) ด้านความรู้ ๓) ด้านทักษะทางปัญญา ๔) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ ๕) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยบางหลักสูตรอาจมีผลการเรียนรู้เฉพาะของหลักสูตรเพิ่มเติม ทั้งนี้ ตัวบ่งชี้จะเป็นการประเมินคุณภาพบัณฑิตในมุมมองของผู้ใช้บัณฑิต โดยเป็นบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา ๒๕๕๗ ซึ่งคณะวิชาอาจดำเนินการประเมินคุณภาพบัณฑิตในมุมมองของผู้ใช้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา ๒๕๕๗ มากกว่า ๑ ครั้งเพื่อให้ได้สัดส่วนตามที่กำหนด

๕.๒.๒ ร้อยละของบัณฑิตปริญญาตรีที่ได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน ๑ ปีเป็นบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา ๒๕๕๗ โดยพิจารณาจากการอนุมัติปริญญาโดยสภามหาวิทยาลัยศิลปากร ซึ่งคณะวิชาอาจดำเนินการเก็บข้อมูลบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา ๒๕๕๗ มากกว่า ๑ ครั้งเพื่อให้ได้สัดส่วนตามที่กำหนด

๕.๒.๓ ผลงานของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท และปริญญาเอกที่ได้รับบริการตีพิมพ์หรือเผยแพร่ กรณีที่เป็นผลงานของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท และปริญญาเอกที่มีอาจารย์ประจำหลักสูตรทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ หรือสารนิพนธ์ เป็นผู้ร่วมผลิตผลงานด้วย สามารถนำมาใช้ในการประเมินได้ทั้งในส่วนของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา และอาจารย์ประจำหลักสูตร โดยมีค่าน้ำหนักเป็นไปตามเกณฑ์การประเมิน ทั้งนี้ ผลงานของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาดังกล่าวต้องได้รับการตีพิมพ์ หรือเผยแพร่แล้วในรอบปีปฏิทิน ๒๕๕๘ ส่วนจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาเป็นไปตามกรอบเวลาปีการศึกษา ๒๕๕๘ โดยพิจารณาจากการอนุมัติปริญญาโดยสภามหาวิทยาลัยศิลปากร

๕.๓ องค์ประกอบที่ ๓ นักศึกษา

๕.๓.๑ การรับนักศึกษา หลักสูตรการศึกษาทุกระดับปริญญาที่จัดการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยศิลปากร มีระบบ และกลไกการรับนักศึกษาเพื่อให้ได้มาซึ่งนักศึกษาที่มีคุณสมบัติสอดคล้องเหมาะสมกับการเรียนการสอนในหลักสูตรดังกล่าว โดยมีความแตกต่างในระบบ และกลไกของแต่ละหลักสูตร โดยอาจประกอบด้วยการสอบข้อเขียน การสอบสัมภาษณ์ การสอบภาษาต่างประเทศ การทดสอบความสามารถเฉพาะ การทดสอบทักษะวิชาชีพ โดยทุกหลักสูตรนั้น คณะ และมหาวิทยาลัยมีระบบ และกลไกการติดตามตรวจสอบการรับนักศึกษาให้เกิดความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ รวมทั้งสามารถคัดเลือกนักศึกษาได้ตรงตามความต้องการของหลักสูตร และเป็นไปตามแผนการผลิตบัณฑิตของหลักสูตร

๕.๓.๒ การส่งเสริม และพัฒนานักศึกษา จากการศึกษาที่มหาวิทยาลัยมีการรับนักศึกษาใหม่ผ่านช่องทางต่าง ๆ ทำให้มีโอกาสนักศึกษาจะมีพื้นฐานความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่แตกต่างกัน ดังนั้นทุกหลักสูตรจึงมีการพัฒนาระบบ และกลไกการส่งเสริม และพัฒนานักศึกษา เพื่อป้องกันการลาออกก่อนสำเร็จการศึกษา และทำให้นักศึกษาสามารถสำเร็จการศึกษาตามแผนการศึกษาที่กำหนดไว้ โดยเป็นไปตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ใน มคอ. ๒ ของแต่ละหลักสูตร

๕.๓.๓ ผลที่เกิดกับนักศึกษา การพิจารณาอัตราการคงอยู่ของนักศึกษา และอัตราการสำเร็จ การศึกษาอยู่บนพื้นฐานการแสดงผลงานในช่วงเวลา ๓ ปีที่ผ่านมา โดยอัตราการคงอยู่ของนักศึกษา จะใช้การเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงจำนวนนักศึกษารุ่นเดียวกันระหว่างชั้นปีที่ ๑ และชั้นปีที่ ๒ โดยในปี การศึกษา ๒๕๕๘ นั้น ใช้ข้อมูลเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงจำนวนนักศึกษาระหว่างชั้นปีที่ ๑ และชั้นปีที่ ๒ รหัสประจำตัว ๕๖, ๕๗ และรหัสประจำตัว ๕๘

ส่วนอัตราการสำเร็จการศึกษาใช้การเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงจำนวนผู้สำเร็จการศึกษา ๓ ปี การศึกษาย้อนหลัง โดยในปีการศึกษา ๒๕๕๘ นั้น ใช้ข้อมูลเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงจำนวนผู้สำเร็จ การศึกษา ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๖, ๒๕๕๗ และปีการศึกษา ๒๕๕๘

อย่างไรก็ตาม เพื่ออำนวยความสะดวกสำหรับผู้ประเมิน และตอบสนองการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาอย่างแท้จริง คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากรได้ร่วมกัน พัฒนาแบบสอบถามเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวข้องโดยตรงกับองค์ประกอบที่ ๓ นักศึกษา เพื่อเป็นการ รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษาของแต่ละหลักสูตรได้อย่างถูกต้องแม่นยำ

๕.๔ องค์ประกอบที่ ๔ อาจารย์

๕.๔.๑ การบริหาร และพัฒนาอาจารย์ให้ความสำคัญกับการกำหนดกฎเกณฑ์การรับและแต่งตั้ง อาจารย์ประจำเพื่อทำหน้าที่อาจารย์ประจำหลักสูตร โดยมหาวิทยาลัยศิลปากรกำหนดการรับอาจารย์ ใหม่ เพื่อปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัย และอาจารย์ประจำหลักสูตร โดยต้องมีคุณวุฒิระดับ ปริญญาเอก หรือปริญญาโทแต่อยู่ในระหว่างการศึกษาปริญญาเอก หรือทำวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก รวมทั้งต้องมีผลการทดสอบภาษาอังกฤษตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด โดยสอดคล้องกับเกณฑ์ มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ และเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๘ ทั้งนี้ ในปีการศึกษา ๒๕๕๘ บางหลักสูตรอาจไม่มีการรับอาจารย์ใหม่เข้ามาเป็นอาจารย์ประจำ หลักสูตร แต่หลักสูตรยังคงต้องมีการบริหารอาจารย์ และการส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์ประจำหลักสูตร เพื่อสร้างความเข้มแข็งแก่อาจารย์ประจำหลักสูตรในรูปแบบต่าง ๆ โดยไม่จำเป็นต้องที่อาจารย์ประจำ หลักสูตรทั้งหมดต้องได้รับการพัฒนา เช่น การนำเสนอผลงานวิชาการ การจัดแสดงเผยแพร่ผลงาน ศิลปะและการออกแบบ การเข้าร่วมการประชุมทางวิชาการ การศึกษาดูงาน การเข้าร่วมกิจกรรมการ ประกวด แข่งขันทางวิชาการ เป็นต้น

๕.๔.๒ คุณภาพอาจารย์ เกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณวุฒิ ตำแหน่งทางวิชาการ ผลงานทางวิชาการ และการอ้างอิงผลงานวิชาการ โดยมหาวิทยาลัยศิลปากรกำหนดเงื่อนไขการประเมินตามเกณฑ์ที่ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดขึ้นดังนี้

- **คุณวุฒิ และตำแหน่งทางวิชาการ** พิจารณาจากอาจารย์ประจำหลักสูตร ณ วันสิ้นปีการศึกษา ๒๕๕๘ โดยกรณีอาจารย์ประจำหลักสูตรที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยศิลปากรไม่ว่าในหลักสูตร หรือคณะ วิชาใดตลอดปีการศึกษา ๒๕๕๘ และมีการปรับเปลี่ยนคุณวุฒิ และ/หรือตำแหน่งทางวิชาการ ให้พิจารณา เต็มจำนวนตลอดปีการศึกษา แต่หากอาจารย์ประจำหลักสูตรปฏิบัติงานไม่ตลอดปีการศึกษา ๒๕๕๘ และ มีการปรับเปลี่ยนคุณวุฒิ และ/หรือตำแหน่งทางวิชาการให้พิจารณาตามกฎเกณฑ์สัดส่วนการปฏิบัติงาน

(ปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า ๙ เดือนให้นับเต็มจำนวนตลอดปีการศึกษา แต่หากปฏิบัติงานระหว่าง ๖-๙ เดือน ให้นับร้อยละ ๕๐ ของปีการศึกษา ส่วนการปฏิบัติงานน้อยกว่า ๖ เดือน ไม่มีการนับ)

- **ผลงานทางวิชาการ**ในการผลิตผลงานทางวิชาการของอาจารย์ประจำหลักสูตรนั้น อาจเกิดขึ้นได้ในหลายลักษณะ โดยทุกกรณีต้องเป็นผลงานทางวิชาการที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการสำเร็จการศึกษาของอาจารย์ประจำหลักสูตรโดยประกอบด้วย

- ผลงานวิชาการเดี่ยวของอาจารย์ประจำหลักสูตร
- ผลงานวิชาการร่วมของอาจารย์ประจำหลักสูตรทั้งในหลักสูตรเดียวกัน หรือต่างหลักสูตรกัน
- ผลงานวิชาการร่วมของอาจารย์ประจำหลักสูตร กับบุคคลภายนอก
- ผลงานวิชาการร่วมของนักศึกษา/บัณฑิต และอาจารย์ประจำหลักสูตรในฐานะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ/นักวิชาการอิสระ

ทั้งนี้ สามารถนับผลงานวิชาการของอาจารย์ประจำหลักสูตรที่อยู่ระหว่างการศึกษาค้นคว้า และมิใช่ส่วนหนึ่งของการสำเร็จการศึกษาของอาจารย์ประจำหลักสูตรได้

๕.๔.๓ ผลที่เกิดกับอาจารย์การคงอยู่ของอาจารย์ และความพึงพอใจของอาจารย์ต่อการบริหารหลักสูตร พิจารณาเฉพาะอาจารย์ประจำหลักสูตรเท่านั้น โดยการคงอยู่ของอาจารย์ประจำหลักสูตรนั้น พิจารณาระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ประจำหลักสูตร ทั้งนี้ กรณีการเสียชีวิต การเกษียณอายุราชการ การสูญเสียอาจารย์ประจำโดยเหตุสุดวิสัยที่ไม่สามารถควบคุมได้ จะไม่มีผลต่อการคงอยู่ของอาจารย์ประจำ ส่วนความพึงพอใจของอาจารย์ประจำต่อการบริหารหลักสูตรนั้น มหาวิทยาลัยศิลปากรได้อำนวยความสะดวกสำหรับผู้ประเมิน และตอบสนองการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากรได้ร่วมกันพัฒนาแบบสอบถามเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวข้องโดยตรงกับองค์ประกอบที่ ๔.๓ ความพึงพอใจของอาจารย์ เพื่อเป็นการรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลที่เกิดกับอาจารย์ของแต่ละหลักสูตรได้อย่างถูกต้องแม่นยำ

๕.๕ องค์ประกอบที่ ๕ หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน

๕.๕.๑ **สาระของรายวิชาในหลักสูตร** การประเมินสาระของรายวิชาในหลักสูตรให้ความสำคัญกับรายละเอียดใน มคอ. ๒ เกี่ยวกับปรัชญา และวิสัยทัศน์ของหลักสูตร โดยการจัดโครงสร้างหลักสูตร และรายละเอียดคำอธิบายรายวิชาในหลักสูตรต้องสะท้อนปรัชญา และวิสัยทัศน์ของหลักสูตรอย่างครบถ้วน รวมทั้งต้องแสดงให้เห็นความทันสมัยของหลักสูตร เนื้อหาที่มีความทันสมัย มีการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักการที่สามารถสร้างบัณฑิตตามปรัชญา และวิสัยทัศน์อย่างแท้จริง

๕.๕.๒ **การวางระบบผู้สอน และกระบวนการจัดการเรียนการสอน**ในการประเมินเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอนนั้น ให้ความสำคัญกับคุณสมบัติ คุณวุฒิ ตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ประจำ และ/หรือ ความรู้ และประสบการณ์ของอาจารย์พิเศษ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความมั่นใจได้ว่า การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับการเรียนการสอนในศตวรรษที่ ๒๑ ที่เน้นทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทักษะภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ทักษะการทำงานแบบมีส่วนร่วม ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ความสามารถในการดูแลสุขภาพ ฯลฯ โดยพิจารณารายละเอียดจาก มคอ. ๓ หรือ มคอ. ๔ (แล้วแต่กรณี)

๕.๕.๓ **การประเมินผู้เรียน**มหาวิทยาลัยศิลปากรได้อำนวยความสะดวกสำหรับผู้ประเมิน และตอบสนองการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากรได้ร่วมกันพัฒนาแบบสอบถามเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวข้องโดยตรงกับองค์ประกอบที่ ๕.๓ การประเมินผู้เรียน เพื่อเป็นการรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลที่เกิดกับอาจารย์ของแต่ละหลักสูตรได้อย่างถูกต้องแม่นยำ ประกอบกับพิจารณารายละเอียดจาก มคอ. ๕ หรือ มคอ. ๖ และ มคอ. ๗ (แล้วแต่กรณี)

๕.๕.๔ **ผลการดำเนินงานหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ** เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษามีการเปลี่ยนแปลงเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาในองค์ประกอบที่ ๑ การกำกับมาตรฐาน โดยไม่นำตัวบ่งชี้ที่ ๑๒ (การดำเนินงานให้เป็นไปตามตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานเพื่อการประกันคุณภาพหลักสูตรและการเรียนการสอนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ) ในองค์ประกอบที่ ๑ มาพิจารณา ประกอบกับบางหลักสูตรของมหาวิทยาลัยศิลปากรมีการเปลี่ยนแปลงตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานเพื่อการประกันคุณภาพหลักสูตรและการเรียนการสอนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ดังนั้น การประเมินผลการดำเนินงานหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติจึงขึ้นอยู่กับแต่ละหลักสูตรเป็นสำคัญ

๕.๖ องค์ประกอบที่ ๖ สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้แสดงข้อมูลการมีส่วนร่วมของอาจารย์ประจำหลักสูตรในการนำเสนอความต้องการสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ รวมทั้งความพอเพียง และความทันสมัยของสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ รวมทั้งความพึงพอใจของนักศึกษา และอาจารย์ โดยมหาวิทยาลัยศิลปากรได้อำนวยความสะดวกสำหรับผู้ประเมิน และตอบสนองการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากรได้ร่วมกันพัฒนาแบบสอบถามเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวข้องโดยตรงกับองค์ประกอบที่ ๖ สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ เพื่อเป็นการรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ และความพึงพอใจของนักศึกษา และอาจารย์

๖. การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับคณะและสถาบัน

ในส่วนของการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับคณะและสถาบันนั้น มีรายละเอียดที่แตกต่างจากการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๖.๑ องค์ประกอบที่ ๑ การผลิตบัณฑิต

๖.๑.๑ ผลการบริหารจัดการหลักสูตรโดยรวม ทั้งในระดับคณะ และระดับสถาบันนั้น ใช้ผลคะแนนการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตรที่อยู่ภายใต้คณะ และภายใต้สถาบัน โดยพิจารณาเฉพาะหลักสูตรที่มีการจัดการเรียนการสอน และได้รับการประเมิน ทั้งนี้ หลักสูตรที่สภามหาวิทยาลัยมีมติอนุมัติให้ปิดหลักสูตรแล้ว แม้ว่าจะต้องดำเนินการประเมินคุณภาพหลักสูตร แต่จะไม่นำคะแนนการประเมินมาคำนวณทั้งในส่วนของหลักสูตรที่จัดการเรียนการสอน และหลักสูตรทั้งหมดของคณะ และสถาบัน

๖.๑.๒ จำนวนนักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่า การคำนวณจำนวนนักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่าของแต่ละคณะ คำนวณตามเลขรหัสรายวิชาที่สังกัดแต่ละคณะ เทียบเคียงกับจำนวนนักศึกษาของคณะ ทั้งนี้ กรณีที่เกณฑ์มาตรฐานจำนวนนักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่าใน มคอ. ๑ แตกต่างจากเกณฑ์มาตรฐานจำนวนนักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่าที่กำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จะพิจารณาจากจำนวนนักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่าที่มีคะแนนการประเมินมากกว่าเป็นสำคัญ ส่วนกรณีที่คณะมีหลักสูตรมากกว่า ๑ กลุ่มสาขา จะใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนที่คำนวณจากจำนวนนักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่าของแต่ละกลุ่มสาขา

๖.๑.๓ การบริการนักศึกษาระดับปริญญาตรี และกิจกรรมนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมีการจัดบริการแก่นักศึกษาระดับปริญญาตรี และกิจกรรมนักศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้งในระดับคณะ และระดับสถาบัน โดยในการประเมินทั้งในระดับคณะ และสถาบัน สามารถใช้กิจกรรมที่ดำเนินการโดยคณะ และสถาบัน โดยให้ความสำคัญกับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นมากกว่าผู้ดำเนินกิจกรรม

๖.๒ องค์ประกอบที่ ๒ การวิจัย

๖.๒.๑ ระบบและกลไกการบริหารและพัฒนางานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ การพัฒนาระบบและกลไกการบริหารและพัฒนางานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ของมหาวิทยาลัยศิลปากรมีทั้งในลักษณะรวมศูนย์ซึ่งดำเนินการโดยสถาบันวิจัยและพัฒนา โดยคณะต่าง ๆ ใช้ประโยชน์จากระบบและกลไกการบริหารและพัฒนางานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ของมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ บางคณะมีการพัฒนาระบบและกลไกการบริหารและพัฒนางานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ของตนเอง ดังนั้น ในการประเมินระดับคณะ และสถาบันจึงสามารถอ้างอิงระบบและกลไกการบริหารและพัฒนางานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร หรือของคณะได้

๖.๒.๒ เงินสนับสนุนงานวิจัย และงานสร้างสรรค์ แหล่งที่มีของเงินสนับสนุนงานวิจัย และงานสร้างสรรค์ของมหาวิทยาลัยศิลปากรสามารถจำแนกเป็นเงินที่จัดสรรจากหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยในทุกรูปแบบ และเงินที่จัดสรรจากหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัยในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งบางส่วนเป็นลักษณะการจ้างวิจัยในประเด็นหรือหัวข้อที่หน่วยงานภายนอกให้การสนับสนุนงบประมาณ ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวอยู่บนองค์ความรู้ และข้อมูลด้านการวิจัย แม้ว่าผลลัพธ์จากงานวิจัยจะเป็นในลักษณะการบริการทางวิชาการ

๖.๓ องค์ประกอบที่ ๓ การบริการวิชาการ

๖.๓.๑ การบริการวิชาการแก่สังคม คณะ และสถาบันมีการจัดทำแผนการบริการวิชาการประจำปี ซึ่งเป็นทั้งการบริการวิชาการในลักษณะการสร้างรายได้ และแบบให้เปล่า อย่างไรก็ตาม ในระหว่างปีการศึกษา ๒๕๕๘ นั้น มีการดำเนินกิจกรรมการบริการวิชาการแก่สังคมที่มีได้บรรจุไว้ในแผนการบริการวิชาการประจำปี ดังนั้น ในการประเมินความสมบูรณ์ และการครอบคลุมการบริการวิชาการตามเกณฑ์การประเมินจะพิจารณาจากกิจกรรมการให้บริการวิชาการแก่สังคมทั้งหมดทั้งที่บรรจุและไม่ได้บรรจุไว้ในแผนการบริการวิชาการประจำปี

๖.๔ องค์ประกอบที่ ๔ การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

๖.๔.๑ ระบบและกลไกการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยศิลปากรเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นแกนนำด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม โดยการมีส่วนร่วมของคณะต่าง ๆ ที่มีการบูรณาการศิลปะและวัฒนธรรมเข้ากับศาสตร์ และองค์ความรู้ของแต่ละคณะ ทั้งนี้ ในปีการศึกษา ๒๕๕๘ ทุกคณะมีการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐาน โดยมหาวิทยาลัยศิลปากรจัดทำเกณฑ์การเทียบเคียงผู้ทรงคุณวุฒิด้านศิลปะและการออกแบบเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนด้านศิลปะและการออกแบบได้ใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการหลักสูตร

๖.๕ องค์ประกอบที่ ๕ การบริหารจัดการ

๖.๕.๑ การบริหารของคณะเพื่อการกำกับติดตามผลลัพธ์ตามพันธกิจกลุ่มสถาบัน และเอกลักษณ์ของคณะ มหาวิทยาลัยศิลปากรกำหนดให้มีการประเมินการปฏิบัติงานของคณบดี ทำให้คณะต้องมีการพัฒนา และทบทวนแผนยุทธศาสตร์ประจำปี พัฒนาแผนบริหารความเสี่ยง ควบคุมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยศิลปากรกำหนดหลักเกณฑ์ และเผยแพร่การดำเนินงานเพื่อการวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยในแต่ละหลักสูตรให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันเพื่อให้สามารถบริหารจัดการหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๗. สรุป

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ทั้งที่เป็นปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก โดยสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา แต่ด้วยศักยภาพและข้อจำกัดของแต่ละสถาบันอุดมศึกษา ทำให้คุณภาพการศึกษามีความแตกต่างกัน อย่างไรก็ตามระบบ และกลไกการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาที่สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งดำเนินการอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา คือ การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ทั้งนี้ แม้ว่าการกำหนดรายละเอียดขององค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินที่ทุกสถาบันอุดมศึกษาใช้ในการประกันคุณภาพการศึกษาจะเป็นไปตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดขึ้น โดยให้ความสำคัญกับการประเมินในลักษณะกัลยาณมิตรตามหลักการพิชญพิจารณ์ แต่ในการดำเนินงานมักประสบปัญหาการตีความองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน ซึ่งอาจเกิดจากประสบการณ์ของผู้ประเมินเป็นสำคัญ ดังนั้น เพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างผู้ประเมิน และผู้รับการประเมิน รวมทั้งลดปัญหาความขัดแย้งอันเกิดจากความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงได้พิจารณาจัดทำ “คู่มือแนวทางดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน มหาวิทยาลัยศิลปากร ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๘” เพื่อกำหนดรายละเอียดขององค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินให้เป็นแนวทางเดียวกัน และเป็นไปตามเงื่อนไข และข้อกำหนดของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยครอบคลุมรายละเอียดขององค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินทั้งในระดับหลักสูตร คณะ และมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร หวังเป็นอย่างยิ่งว่า “คู่มือ แนวทางดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน มหาวิทยาลัยศิลปากร ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๘” จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการป้องกันแก้ไขปัญหา และอุปสรรคในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในอันเนื่องมาจากความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนระหว่างผู้ประเมิน และผู้รับการประเมิน รวมทั้งเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่รับการประเมิน เนื่องจากการพัฒนาจากปัญหา อุปสรรค และประสบการณ์ความขัดแย้งจากการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน มหาวิทยาลัยศิลปากร ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๗ เป็นสำคัญ